

Sygn. akt III AUa 986/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 maja 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Małgorzata Pasek
Sędziowie:	SO del. do SA Jacek Chaciński SA Małgorzata Rokicka-Radoniewicz (spr.)
Protokolant: p.o. protokolanta sądowego Sylwia Zawadzka	

po rozpoznaniu w dniu 23 maja 2018 r. w Lublinie

sprawy J. P.

przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

o prawo do emerytury rolniczej

na skutek apelacji J. P.

od wyroku Sądu Okręgowego w Siedlcach

z dnia 5 października 2017 r. sygn. akt IV U 394/17

oddala apelację.

Jacek Chaciński Małgorzata Pasek Małgorzata Rokicka-Radoniewicz

Sygn. akt III AUa 986/17

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 13 maja 2017 r. Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego odmówił J. P. prawa do emerytury rolniczej z uwagi na fakt, że ubezpieczona podlegała ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu jedynie przez okres 13 lat, 11 miesięcy i 15 dni, podczas gdy wymagany okres wynosi 25 lat. Do stażu ubezpieczeniowego nie zaliczono wnioskodawczyni okresu podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników od 1 lipca 1977 r. do 30 kwietnia 1997 r., ponieważ okres ten został wcześniej uwzględniony do ustalenia prawa do emerytury z ZUS na podstawie przepisów obowiązujących przed 1 stycznia 2009 r.

Odwołanie od powyższej decyzji złożyła J. P. domagając się przyznania jej prawa do dochodzonego świadczenia.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie.

Wyrokiem z dnia 5 października 2017 r. Sąd Okręgowy w Siedlcach oddalił odwołanie J. P. od zaskarżonej decyzji organu rentowego.

Podstawą wyroku były następujące ustalenia.

J. P., urodzona (...) podlegała ubezpieczeniu społecznemu rolników w okresie od 1 lipca 1977 do 30 czerwca 1997 r. (bezsporne-zaświadczenie KRUS k. 4 akt KRUS). Wcześniej, od 16 października 1963 r. do 30 czerwca 1977 r. świadczyła pracę w gospodarstwie rolnym rodziców (bezsporne, twierdzenia zawarte w zaskarżonej decyzji). Od 1 maja 1998 r. wnioskodawczyni jest uprawniona do emerytury na podstawie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z 15 maja 1989 r. w sprawie uprawnień do wcześniejszej emerytury pracowników opiekujących się dziećmi wymagającymi stałej opieki, Dz. U. Nr 28 poz.149 (decyzja z dnia 31 lipca 1998 r. k. 13 akt ZUS). Przyznana emerytura odpowiada kwocie najniższej emerytury. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydając decyzję z dnia 31 lipca 1998 r. zaliczył J. P. jako okresy składkowe: okres od 1 lipca 1977 r. do 30 kwietnia 1997 r. podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników (19 lat i 10 miesięcy) oraz okres od 1 maja 1997 r. do 30 kwietnia 1998 r. podlegania ubezpieczeniu poza rolnictwem (decyzja z 29 kwietnia 1997 r. o objęciu ubezpieczeniem społecznym w związku z przyznaniem zasiłku stałego k. 5 akt ZUS oraz zaświadczenie ZUS k. 27 akt KRUS).

Sąd Okręgowy podkreślił, że w dniu 30 marca 2017 r. J. P. złożyła do KRUS wnioski o emeryturę i wskazała, że po ukończeniu 16-go roku życia świadczyła pracę w gospodarstwie rolnym rodziców od dnia 16 października 1963 r. do dnia 30 czerwca 1977 r. oraz podlegała ubezpieczeniu społecznemu rolników z tytułu pracy we własnym gospodarstwie rolnym od 1 lipca 1977 r. do 30 czerwca 1997 r. (wniosek oraz kwestionariusz k. 1-2 akt KRUS). Na skutek przedmiotowego wniosku Prezes KRUS wydał zaskarżoną decyzję.

Sąd pierwszej instancji zaznaczył, że stan faktyczny w sprawie został ustalony na podstawie całokształtu zgromadzonego materiału dowodowego i jest bezsporny.

Powołując się na treść art. 19 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników (tekst jedn. Dz. U. z 2016 r. , poz. 277 ze zm.) Sąd Okręgowy wskazał na przesłanki ustalenia prawa do emerytury rolniczej. Sąd podnosił, że w świetle art. 20 ust. 2 powyższej ustawy, okresów, o których mowa w ust. 1, nie zalicza się do okresów ubezpieczenia, jeżeli zostały one zaliczone do okresów, od których zależy prawo do emerytury lub renty na podstawie odrębnych przepisów.

Sąd pierwszej instancji stwierdził, że J. P. jest uprawniona od 1 maja 1998 r. do wcześniejszej emerytury na podstawie decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. z dnia 31 lipca 1998 r. Aby nabyć prawo do powyższego świadczenia ubezpieczona musiała wykazać okres zatrudnienia w wymiarze 20 lat i w kwestionariuszu dotyczącym okresów składkowych i nieskładkowych z dnia 13 maja 1998 r. wniosła o zaliczenie jej do powyższego okresu m.in. okresu podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników, za który zostały opłacone składki od 1 lipca 1977 r. do 30 czerwca 1997 r. (k. 2 akt ZUS). Zakład Ubezpieczeń Społecznych do ustalenia prawa i wysokości emerytury zaliczył wnioskodawczyni okres od 1 lipca 1977 r. do 30 kwietnia 1997 r. ubezpieczenia społecznego rolników, za który opłacone zostały składki (pismo k. 50 akt ZUS, okoliczność niesporna). Zaliczenie powyższego okresu podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników do stażu ubezpieczeniowego przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych powoduje, że nie można go równocześnie zaliczyć ubezpieczonej przy obliczaniu stażu ubezpieczeniowego do nabycia prawa do emerytury rolniczej.

Sąd Okręgowy zaznaczył, że zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego wyrażonym w wyroku z dnia 8 maja 2007 r. II UK 164/06, dokonanie przez ubezpieczonego wyboru co do zaliczenia wskazanego okresu do okresu ubezpieczenia, od którego zależy prawo do emerytury w określonym systemie (pracowniczym lub rolniczym), uniemożliwia późniejsze zaliczenie tego samego okresu w innym systemie (art. 20 ust. 2 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników i art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych). W związku z powyższym nie zachodzą podstawy do zaliczenia ubezpieczonej do okresu ubezpieczenia

uprawnającego do emerytury rolniczej okresu od 1 lipca 1977 r. do 30 kwietnia 1997 r. To z kolei powoduje, że ubezpieczona nie wykazała 25 lat podlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu, a tym samym nie spełnia przesłanek do przyznania emerytury rolniczej.

Mając powyższe na uwadze Sąd pierwszej instancji na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł jak w wyroku.

Apelację od przedmiotowego orzeczenia wniosła J. P. domagając się, jak należy wywodzić z treści złożonego środka odwoławczego, zmiany zaskarżonego wyroku i przyznania jej prawa do emerytury rolniczej.

W uzasadnieniu skarżąca wskazała, że zdaje sobie sprawę z tego, że KRUS przekazał zgromadzone przez nią składki Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych, żeby mogła otrzymać wcześniejszą emeryturę ze względu na opiekę nad niepełnosprawnym dzieckiem. Nie powinien jednak przywłaszczać sobie należności za 13 lat, 11 miesięcy i 15 dni, które nie zostały uwzględnione przez ZUS. Zasadne jest zatem przyznanie jej emerytury rolniczej w części. Wnioskodawczyni powołała się również na swoją trudną sytuację zdrowotną, życiową i finansową.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja jest niezasadna i dlatego podlega oddaleniu.

Sąd Apelacyjny podziela zarówno ustalenia faktyczne, jak i rozważania prawne zawarte w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, jeżeli uzasadnienie orzeczenia pierwszoinstancyjnego, sporządzonego zgodnie z wymaganiami art. 328 § 2 k.p.c., spotyka się z akceptacją sądu drugiej instancji to wystarczy, że da on temu wyraz w treści uzasadnienia swego orzeczenia, bez powtarzania szczegółowych ustaleń faktycznych i wnioskowań prawniczych zawartych w motywach zaskarżonego orzeczenia.

Zdaniem Sądu drugiej instancji Sąd Okręgowy właściwie ocenił zebrany w sprawie materiał dowodowy i ustalił stan faktyczny w sprawie. Nie dopuścił się również naruszenia przepisów prawa materialnego.

W świetle art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (tekst jedn. Dz. U. z 2016 r. , poz. 277 ze zm.) przesłankami nabycia prawa do emerytury rolniczej przez ubezpieczonego są:

- 1) osiągnięcie wieku emerytalnego, który dla kobiet wynosi 60 lat, a dla mężczyzn 65 lat;
- 2) podleganie ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu przez okres co najmniej 25 lat, z uwzględnieniem art. 20 ustawy.

Wymienione w art. 20 ust. 1 cytowanej ustawy okresy nie mogą być jednak zaliczone do wskazanego wyżej 25-letniego stażu ubezpieczeniowego, jeżeli zostały one zaliczone do okresów, od których zależy prawo do emerytury lub renty na podstawie odrębnych przepisów.

W realiach niniejszego przypadku interpretacja powyższych przepisów jest jasna i skarżąca nie kwestionuje jej w apelacji. Domaga się jednak przyznania jej prawa do emerytury rolniczej w części z uwagi na posiadanie kilkunastoletniego stażu ubezpieczeniowego, który nie został zaliczony do okresów, od których zależy prawo do emerytury lub renty na podstawie odrębnych przepisów.

Takie żądanie strony nie może zostać uwzględnione. We wniosku złożonym do Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego J. P. dochodziła prawa do emerytury rolniczej. Warunkiem ustalenia prawa do wymienionego świadczenia jest łączne spełnienie przesłanek określonych w art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników. Jednym z tych warunków jest podleganie ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu przez okres co najmniej 25 lat z wyłączeniem okresów, które zostały już uwzględnione przy przyznawaniu ubezpieczonemu innych świadczeń. Tylko i wyłącznie w przypadku legitymowania się 25-letnim stażem ubezpieczeniowym możliwe jest zatem przyznanie prawa do emerytury rolniczej. Obowiązujące przepisy nie przewidują natomiast możliwości przyznania przedmiotowego świadczenia w zmniejszonym wymiarze proporcjonalnie do ilości posiadanych okresów ubezpieczenia.

Skoro zatem po uzyskaniu prawa do emerytury na podstawie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 maja 1989 r. w sprawie uprawnień do wcześniejszej emerytury pracowników opiekujących się dziećmi wymagającymi stałej opieki (Dz. U. Nr 28 poz.149) wnioskodawczyni nie wykazała nowych okresów ubezpieczenia, a podlegające zaliczeniu do stażu ubezpieczeniowego okresy w gospodarstwie rolnym rodziców od dnia 16 października 1963 r. do dnia 30 czerwca 1977 r. oraz podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników z tytułu pracy we własnym gospodarstwie rolnym od 1 maja 1997 r. do 30 czerwca 1997 r. są łącznie krótsze niż 25 lat, Sąd Okręgowy słusznie przyjął, że brak jest podstaw do ustalenia odwołującej się prawa do emerytury rolniczej.

Odnosząc się do treści apelacji należy jednocześnie podkreślić, iż trudna sytuacja życiowa i finansowa ubezpieczonego nie są przesłankami nabycia prawa do dochodzonego przez stronę świadczenia. Sąd nie mógł więc uwzględnić tych okoliczności przy rozstrzyganiu o prawidłowości zaskarżonej decyzji organu rentowego.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł jak w wyroku.